

“Найкрутіша допомога – це взяти тварину додому”: херсонський притулок “4 лапи” пережив окупацію і продовжує працювати під обстрілами

Дата: 06 Грудня 2024 Автор: Людмила Тягнирядно

Під час російської окупації на Херсонщині потерпали не лише люди, а й тварини, які в переважній більшості не могли самі про себе потурбуватися. В умовах проблем із постачанням у місто продовольства волонтери на свій страх і ризик знаходили корми, ліки та інші товари для тварин, щоб врятувати їм життя.

Притулок “4 лапи” працює в Херсоні 15 років. Він пережив й окупацію, й звільнення міста, підриєв росіянами греблі Каховської ГЕС, й щоденні артилерійські та дроніві обстріли. Його власниця і волонтерка Яна Луцик робить усе, щоб врятувати якомога більше тварин і знайти для них безпечний новий дім. На сьогодні притулок став домом для понад 600 тварин, які пережили окупацію Херсона.

Про те, як притулок виживав в окупації, де знаходили корм для тварин, як рятувались від переслідувань та що допомагає далі працювати у прифронтовому місті, розповіла ZMINA волонтерка, власниця притулку “4 лапи” Яна Луцик.

Пригадайте, будь ласка, як ви разом із притулком переживали російську окупацію і як вам вдалося врятувати усіх ваших тварин?

Чесно кажучи, це для мене важкі спогади. Кожного разу, коли я комусь розповідаю, що ми проживали, плачу. Для нас це були дуже важкі часи. Наразі в притулку перебуває вже більше ніж 700 тварин. До війни ми мали близько 300 тварин. Це були котики та собаки. Коли почалась окупація, ми не розуміли, що буде далі, як будуть розгортатись події. Місто було під постійними обстрілами. Коли зайшли сюди росіяни, повсюди були їхні машини, солдати, танки.

На момент вторгнення у притулку працювало двоє людей, і вони фактично жили на роботі перші декілька тижнів. Це, зокрема, знімало питання про те, як дістатися до роботи, адже транспорт тоді не ходив, і всі магазини зачинились. У той час, коли люди бігали по магазинах, купували крупи, стояли в кілометрових чергах, ми бігали містом, шукали зоомагазини, де можна було викупити якісь залишки кормів. Все це продавалось по декілька кілограмів на руки. Деякі продавці, які нас знали ще до війни, йшли нам назустріч, розуміли, що ми купуємо багато корму для притулку. Проте деяким було все одно, коли я приходила і казала, що в мене зараз під опікою

100 котів, і я не знаю, що їм через пару днів давати їсти. Вони ж казали мені у відповідь “ні”, тому що вони продають для всіх однаково – по декілька кілограмів та й все. Для собак у нас якимось дивом був запас круп, більш-менш на тиждень чи на півтора.

А з якими продуктами для тварин було найскладніше?

Була дуже важка ситуація з м'ясними продуктами. Бійня, з якої ми раніше брали оптом м'ясні продукти, була зачинена через те, що село знаходилось під Херсоном, і, щоб доїхати до нього, треба було проїхати російські блокпости. Люди просто боялися виїжджати. І для того, щоб якось годувати собак, ми купували гарбузи, картоплю, капусту, моркву, різні овочі, а також дешеві сухарі. І ось з цього всього варили 500 літрів каші, додавали на цей об'єм 5–7 кілограмів фаршу – суто для запаху, щоб собачки могли хоч трохи понюхати те м'ясо, і так вони жили. Потім залишки наших товарів, зоотоварів закінчилися.

А чи була можливість купити російські корми?

Нам довелось купувати деякі російські корми, але вони були жахливої якості. Коти хворіли. Деякі з них мали лікарські показання щодо харчування саме специфічним лікувальним кормом. Але за якістю той російський корм дуже відрізнявся від того, що раніше був в Херсоні. Деякі тварини почали ще більше хворіти від нього. А ліки було так само важко дістати тваринам, як і людям. Скажу, що дещо завозилось через перевізників із Запоріжжя. Ми платили скажені гроші за доставку. Також я знайшла декілька волонтерів у Криму, які намагались передавати нам товари й життєво необхідні препарати.

Наприклад, була історія, коли до нас з полів прийшла алабайка. Вона була дуже виснажена. Вважай, це був просто скелет собаки. Вона була вся зелена, в якихось водоростях, і в неї були зірвані кігті просто до м'яса. Вона йшла, і за нею по землі тягнулися криваві сліди. Коли ми її почали лікувати, з'ясувалося, що в неї хвороба, яка не лікується – асцит. Це рідина в черевній порожнині. І щоб підтримувати її життя стільки, наскільки це можна зробити, щоб вона не мучилась, треба було кожен день давати їй велику кількість таблеток. І ось всю окупацію кожного дня в мене в голові була думка, де взяти ліки для Варі. Чи через Крим дістати, чи через Запоріжжя – не важливо, головне, дістати для неї ліки. Всю окупацію вона трималась, всю окупацію ми її лікували. І я її просила потерпіти й дочекатись нашого звільнення, і обіцяла їй гарний корм. І вона дочекалась звільнення, але померла через декілька днів після того, як у місто зайшли ЗСУ. Вона не змогла дочекатись першого вантажу, який їхав до нас із гуманітарною допомогою.

Волонтери на відкритому вогні готували їжу для тварин під час окупації Херсона. Фото надане для ZMINA.

Якими були останні дні окупації перед звільненням міста?

В останні дні перед звільненням міста у нас не було ні світла, ні води. Люди ходили й мерзли, таскали пляшками й бочками воду. На той момент нам доводилося вже протягом тижня варити

кашу тваринам на багатті, тому що наша машина, яка до цього варила кашу тваринам, працювала від світла. У нас не було ні дров, ні навіть у чому варити цю їжу. Ми купували в магазинах оцинковані відра, хоча вони й прогорали на відкритому вогні. Наші дівчата голіруч пиляли сухі дерева, ламали гілки, щоб тільки зварити хоч якийсь об'єм каші та нагодувати тварин.

Як ви зустріли день звільнення Херсона – 11 листопада 2022 року? Чим запам'ятався вам цей день?

Того дня зранку я пішла шукати по базах якісь залишки дров, проте нічого не було. І зайшла на останню точку, де можна було сподіватись купити якийсь металевий посуд. Я побачила оцинковану виварку і попросила продати її мені. А дівчина-продавчиня у відповідь сказала мені, що її повернули, бо вона дірява. У той момент я просто стала і розплакалась на тій базі, тому що не знала, в чому далі мені варити їжу для тварин. Я думала, що якщо не буде посуду, то що вже завтра робити з тими тваринами. І тут дівчина каже мені, що в місто зайшли наші, і ми звільнені від російських окупантів. Ось так я і дізналась, що наші хлопці вже у місті.

На вечір, коли йшла додому, бачила, як наші хлопці зривали російські білборди, люди плакали від радості, й всім було вже байдуже на те, що немає світла і води. Всі посміхалися, бо останній тиждень у місті був сірий і складний. В якийсь момент здавалося, що життя закінчується.

Тварини, які мешкають у притулку. Фото: сторінка притулку у фейсбуці

Як зараз змінилося місто після двох років деокупації? Як тварини реагують на постійні російські обстріли?

Знаєте, місто дуже змінилося. Спочатку людей було дуже мало. Зараз навіть містян більше, ніж у перші дні деокупації. Дехто повертається до своїх домівок з сіл, хтось переїхав до міста якомога далі від обстрілів. Тварини, як і люди, до деяких обстрілів вже звикли, але взагалі вони орієнтуються за нашою реакцією. Тобто, якщо ми – доглядачі знаходимося на вулиці й щось в цей момент десь бахнуло, вони бачать нашу реакцію і повторюють дії. Якщо ми не ховаємось, то й вони поруч з нами бігають, натомість, якщо гепнуло щось гучно, то й вони лякаються. Перший час, коли вони чули вибухи, навіть собі мордочки розрізали об металеві прутки й сітки, намагалися їх гризти, ламали собі зуби об метал. Але ми не можемо таку велику кількість собак випустити з вольєрів, бо потім ми їх не зберемо до купи. До того ж вони можуть один одному ненавмисне нашкодити.

Наприклад, у нас є собачка Барні. Він ще до війни жив на двох з половиною лапках через те, що колись його побили й переламали йому лапки. Ми його дуже довго лікували, збирали йому ті лапи, він був не соціалізований, дуже боявся людей. А як почалися ось ці інтенсивні обстріли, то навіть Барні навчився бігти на цих двох з половиною лапках у безпечне місце або до нас, щоб ми його

хапали й ховались у безпечне місце. І так вони всі. І зараз з тваринами в місті дуже критична ситуація.

Скільки коштів йде на утримання і забезпечення тварин? Які статті витрат найбільші?

Дуже великий об'єм допомоги ми маємо завдяки фондам, з якими працюємо вже багато років. Вони нам висилають корми, консерви, ліки. Завдяки цій допомозі ми можемо не витратити кошти, які переважно перенаправляємо на операції для постраждалих тварин. Наприклад, на сьогодні стерилізація однієї безхатньої кішки в Херсоні коштує від 600 гривень. Стерилізація собаки в середньому 1500 гривень і вище, залежно від розміру тварини.

Витрати на лікування тварин дуже різні, бо ми не можемо прогнозувати, які тварини до нас потраплять. Ми намагаємося просити допомоги у звичайних людей. Взагалі досить великий обсяг витрат нам допомагають перекривати саме звичайні люди і їхні донати по 50, 20, 100, 500 гривень. Є київська спільнота, яка постійно нам допомагає. Вони збирають кожного місяця якусь суму і переводять її нам. Завдяки їм ми можемо оплатити якусь дороговартісну операцію.

Як можна підтримати ваш притулок "4 лапи"?

Ми є в інстаграмі, у фейсбуці. Там є наші реквізити для фінансової допомоги. Також можна нам висилати на "Нову пошту" ліки, корми для тварин. Запити наразі є різноманітні. Найактуальніше – нам постійно потрібні рушники, простирадла. Але найкрутіша допомога – це взяти тваринку з притулку додому і подарувати їй дім і тепло.

А чому не варто боятись брати саме тварину з притулку?

Тому що всі тварини заслуговують жити вдома, тому що тварини з притулку є втричі вдячнішими, ніж ті, кого ви хочете купити за гроші. Притулок ніколи не запропонує якусь неадекватну собаку чи котика. Ми під кожну людину, під її характер, шукаємо відповідну тваринку. До того ж всі наші тварини виховані й привчені до лотка та вигулу. Тому не треба лякатися, а краще, якщо є змога, взяти тварину з притулку.

ПОПУЛЯРНЕ

[за тиждень](#) [за місяць](#) [за рік](#) [вибір редакції](#)

Тексти | Еліна Суліма | 10 Грудня 2024

Обличчя заборонено: як бранець з Херсона Сергій Офіцеров у російській неволі почав малювати попри нестерпні умови утримання

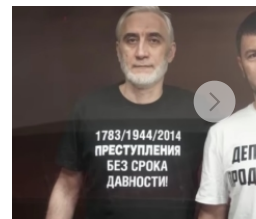
Тексти | Яна Радченко | 09 Грудня 2024

Медіа і ЛГБТІК+: чи готові українські журналісти до всебічного висвітлення важливих тем?

Новини | 09 Грудня 2024

У Сирії із сумнозвісної в'язниці Седная звільнили бранців, яких роками утримував режим Асада

Новини | 09 Грудня 2024

Кримського політв'язня Ібрагімова етапували до Новотроїцька Оренбурзької області